

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма: «Політичні комунікації та публічна політика»
Спеціальність С2 Політологія
Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук
Протокол № 02 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Монолатій І. С.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Викладач (-і)	Климончук Василь Йосифович
Контактний телефон викладача	+380978913943
Е-mail викладача	vasyl.klymonchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Цикл професійної підготовки. Обов'язкові дисципліни Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	<u>6</u> кредитів ЄКТС, <u>180</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять(за попередньою домовленістю) та згідно з графіку перебування на кафедрі.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Вивчення політології як комплексу дисциплін розпочинається зі «Вступу до спеціальності». Це базова навчальна дисципліна у плані підготовки політологів. Даний курс ознайомить студентів з основами політичної науки та її місцем серед галузей суспільного життя; узагальнює етапи розвитку світової та вітчизняної політичної думки; обґрунтовує процес інституціоналізації політології як навчальної дисципліни; допоможе розібратись у таких основоположних проблемах, як методологія політології, її понятійно-категоріальний апарат, основні методи, причини та особливості політологічного дослідження; розкриває роль та основні функції політології в суспільстві; загалом, дає студентам знання, необхідні для роботи з різноплановою політологічною літературою (пам'ятками світової політологічної думки, монографіями, науковими статтями, довідниками, словниками) для підготовки до практичних занять і наукової роботи загалом. В основному курс побудований на знайомстві з понятійним апаратом та інструментарієм політологічного дослідження та пропонує детальне знайомство з головними проблемами політичної науки	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета і завдання: ознайомити студентів з основами політичної науки та її місцем серед галузей суспільного життя; узагальнити етапи розвитку світової та вітчизняної політичної думки; обґрунтувати процес інституціоналізації політології як навчальної дисципліни; допомогти розібратись у таких основоположних проблемах, як методологія політології, її понятійно-категоріальний апарат, основні методи, причини та особливості політологічного дослідження; розкрити роль та основні функції політології в суспільстві; дати студентам знання, необхідні для роботи з різноплановою політологічною літературою (пам'ятками світової політологічної думки, монографіями, науковими статтями, довідниками, словниками) для наукової роботи загалом.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Загальні компетентності:

ЗК 01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

ЗК 07 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства

Фахові компетентності:

СК 01 Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат політичної науки.

СК 02 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної політичної думки.

СК 03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК 04 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії та політичної методології у фаховій діяльності.

СК 05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК 09 Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30 годин
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30 годин
самостійна робота	120 годин

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	052 Політологія	I рік навчання	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практич ні заняття	сам. роб.
Тема 1. Професіоналізація та спеціалізація політичної діяльності: студентський путівник. Основні положення про академічну доброчесність, охорону праці та	4		10

життєдіяльності.....			
Тема 2. Політологія як наука. Взаємозв'язок політології з іншими науками	2	4	10
Тема 3. Структура політології, базові категорії та поняття	2	4	10
Тема 4. Достовірність політичного знання. Основні принципи та особливості політологічного дослідження	2	2	10
Тема 5. Методи політології. Науково-дослідна робота.	2	2	5
Тема 6. Функції політології в сучасному суспільстві. Прикладна політологія.	2	2	10
Тема 7. Основні школи та напрямки розвитку сучасної політології	2	2	5
Тема 8. Політика як соціальне явище.	2	2	5
Тема 9. Політична влада як основна категорія політології.	2	2	10
Тема 10. Держава як основний політичний інститут.	2	2	10
Тема 11. Політична система суспільства.	2	2	10
Тема 12. Громадянське суспільство як складова політичної науки.	2	2	10
Тема 13. Політична суб'єктність особи	2	2	5
Тема 14 Міжнародні аспекти політики.....	2	2	10
ЗАГ.:	30	30	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів передбачає: 1) 10 балів – за активну участь під час лекційних занять; 2) 70 балів – за участь у практичних заняттях та виконання тестових завдань; 3) 20 балів – за виконання підсумкового завдання. Разом – 100 балів
Вимоги до письмових робіт	Вид роботи: письмова контрольна робота у формі тестового завдання (складається з десяти питань, вісім питань передбачають визначення правильної відповіді із заданих і оцінюється по 1 балу кожне, 9 і 10 питання описові і оцінюються 2 балами. Максимальний бал за письмову контрольну роботу становить 10 балів);
Семінарські заняття	Умовою результативної участі студента в практичному занятті є продемонстровані вміння щодо пошуку актуальної інформації, логічного й нестандартно мислення та успішне виконання тестових завдань в рамках аналізованої проблематики.

Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови набрання ним не менше половини запланованих системою оцінювання курсу балів протягом поточних занять. Контрольна робота проводиться в письмовій формі у формі тестового завдання і враховує увесь навчальний матеріал.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – письмова робота.

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов’язковим (у разі неможливості відвідати заняття повідомляється викладач). Пропущені заняття відпрацьовуються у визначений викладачем час. Здобувачі вищої освіти зобов’язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених змістом навчальної дисципліни, та старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Академічна доброчесність: роботи здобувачів вищої освіти повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання, списування є прикладами академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, що здаються із порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу декана факультету за наявності поважних причин.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного контролю, самостійної роботи, модульного контролю та підсумкового контролю, а також присутність здобувача вищої освіти на заняттях та його активність під час їх проведення; дотримання академічної доброчесності; своєчасність виконання поставленого завдання тощо.

8. Рекомендована література

1. Бабкіна О. В. Методологія пізнання політико-правової дійсності. Правова політологія. Академічний курс: підручник / авт. кол.: за ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. С. 94–116.
2. Завгородня Ю. В. Політична конфліктологія: навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2023. 63 с
3. Методологія політичних досліджень та прикладний політичний аналіз : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 052 «Політологія» [Електронне видання] / уклад. А. В. Козьмичих ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2024. – 80 с.
4. Гарбадин А. Концепція лібертаріанського патерналізму Р. Талера: політологічний контекст / А. Гарбадин // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. – 2022. – № 40. – С. 125-130.
5. Гарбадин А., Ільницька Д. Теоретико-концептуальні засади дослідження та типологізації авторитарних режимів / А. Гарбадин, Д. Ільницька // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. – 2021. – № 36. – С.
6. Кормич Л. І., Милосердна І. М., Прохоренко А. М. Сучасні політичні процеси: навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; Нац. ун-т «Одеська юридична академія», Одеса; Фенікс, 2023. 58 с

7. Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [авт. колект.: С. Асланов, І. Вегеш, М. Вегеш, А. Дербак, М. Зан, Г. Зеленько, Н. Кічера, А. Ключкович, М. Колодій, Г. Кумар, М. Лендшел, Ю. Остапеч, А. Романюк, М. Токар, К. Червеняк, М. Шелемба, Мих. Шелемба]; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 560 с.
8. Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : Новий Світ-2000, 2020. – 1000 с.
9. Фуко М. Наглядати й карати / пер. з фр. Петра Таращука. — Київ: Комубук, 2020.
10. Гарбадин А. Постмодерні підходи до аналізу політики / А. Гарбадин // Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : Новий Світ-2000, 2020. – 1000 с. – С. 491-511.
11. Медвідь В. Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с
12. Петренко І. І. Методи політичних досліджень: навч. посібник. Київ: Норма права, 2023. 220 с.
13. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н.М. Хоми; Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, В.П. Горбатенко та ін. Львів: «Новий Світ2000», 2020. Т. 1. 516 с.
14. Практична політологія. Київ: КНЕУ, 2022. 328 с
15. Корнієнко В., Ротштейн О. Ранжування політичних партій України методом нечіткої перфектності. Часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціальнополітичних дисциплін. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 30. С. 13–30.
16. Ковальчук М. В. Методологія політичної науки крізь призму методології суспільних наук Карла Поппера. Регіональні студії. 2020. № 20. С. 162–166
17. Сухарина А. Політична наукова теорія: особливості та характеристики. Вісник Львівського університету: серія філософсько-політологічні студії. 2020. Вип. 33. С. 110–115.
18. Климончук В. Тенденції розвитку міжнародних відносин у ЄС крізь призму підготовки дипломатичних кадрів у державах Вишеградської четвірки. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 41. С. 124-129.
19. Климончук В. Й., Дерев'янко С. М. Зовнішньополітичні інтереси України в Катарі, Кувейті та ОАЕ. *Політикус: науковий журнал*. 2022. Випуск 4. С. 34-41.
20. Климончук В.Й, Марчук В.В. Суб'єкти публічної дипломатії України в Катарі, Кувейті та Об'єднаних Арабських Еміратах. *Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право*. 2022. Випуск 3(55). С. 61-68.
21. Климончук В. Й., Дерев'янко.С. М. Зовнішньополітичні інтереси України в Катарі, Кувейті та ОАЕ. *Політикус: науковий журнал*. 2022. Випуск 4. С. 34-41.
22. Климончук В.Гуманітарна дипломатія як пріоритет зовнішньої політики Кувейту та ОАЕ. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. Випуск 3(14). С. 137-147.
23. Климончук В.Й, Марчук В.В. Суб'єкти публічної дипломатії України в Катарі, Кувейті та Об'єднаних Арабських Еміратах. *Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право*. 2022. Випуск 3(55). С. 61-68.

15. Semenets-Orlova I. S., Kushnir V., Rodchenko L., Chernenko I., Druz O., & Rudenko M. Organizational Development and Educational Changes Management in Public Sector (Case Of Public Administration During War Time). International Journal of Professional Business Review: Int. J. Prof. Bus. Rev. 2023. № 8 (4). P. 46.
16. Климончук В. Тенденції розвитку міжнародних відносин у ЄС крізь призму підготовки дипломатичних кадрів у державах Вишеградської четвірки. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 41. С. 124-129.
17. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»: Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021. Законодавство України: офіц. портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>
18. Пархоменко-Куцевіл, О. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ. *Літопис Волині*, 2023., (28), 367-371.
19. Обороздатність VS воєнна безпека держави: теоретико-правовий аспект / В. Артемов та ін. 2022. Т. 24. № 1. С. 21–28.
20. Національна безпека держави: особливості забезпечення у режимі воєнного стану / О. Васильчишин та ін. Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 4. С. 289–297.

Викладач Климончук В.Й